

QUICKSCAN NATUURWETGEVING

Werkzaamheden Hastelweg 287 Eindhoven

Woonstichting Woningbelang

22 MAART 2019

Contactpersoon

WOUTER VAN OVERMEIRE

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632

6201 BP Maastricht

Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Leeswijzer	4
2	PLANGEBIED EN INGREEP	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Voorgenomen ingreep	6
2.3	Afbakening effecten	6
3	WET NATUURBESCHERMING	7
3.1	Methode	7
3.2	Aanwezigheid beschermde soorten	7
3.3	Effectbeschrijving	8
3.4	Toetsing	9
3.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	9
3.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	9
3.4.3	Mitigerende maatregelen en zorgplicht	9
4	CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN	11
4.1	Conclusie	11
4.2	Vervolgstappen	11
	COLOFON	16

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Woningstichting Woningbelang heeft het voornemen het pand aan de Hastelweg 287 te Eindhoven aan te pakken. Dit kan zijn middels een renovatie dan wel sloop/nieuwbouw.

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten in het kader van de Wnb. Zie Bijlage A voor een beschrijving van het wettelijk kader van deze soortbescherming. Woningstichting Woningbelang heeft Arcadis gevraagd hiervoor een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb in beeld te brengen.

Het plangebied bevindt zich buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied, Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux, bevindt zich op ruim zes kilometer van het plangebied¹. Door de aard van de werkzaamheden en mede door de afstand en de beperkte herontwikkeling van binnenstedelijk bestaand vastgoed, zijn geen negatieve effecten te verwachten op kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden. Derhalve is geen nadere analyse noodzakelijk naar de mogelijke negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb).

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het plangebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de Wnb, hierin is een beschrijving van aanwezigheid van beschermde soorten met effectbeschrijving en toetsing.

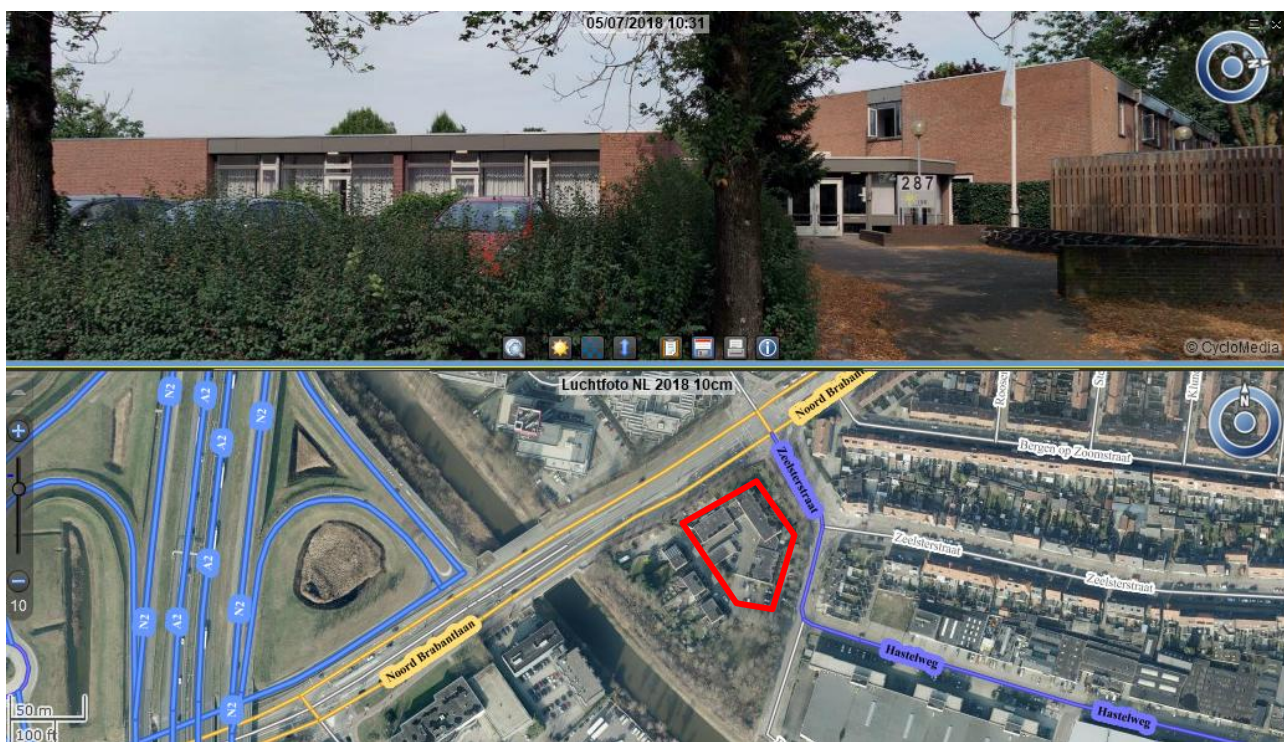
Bijlage A beschrijft het wettelijk kader van de soortbescherming Wnb.

¹ Provincie Noord-Brabant – Kaartbank – kaartbank.brabant.nl – Geraadpleegd op 7 maart 2019

2 PLANGEBIED EN INGREEP

2.1 Huidige situatie

Het plangebied aan de Hastelweg 287 te Eindhoven bestaat uit een woongebouw, waarin een specialistisch behandelcentrum zit gevestigd dat aan een zijde grenst aan meerdere garages (figuur 1 en 2). Daarnaast staat er een losstaand gebouw op het terrein ten behoeven van opslag van materialen. Tevens zijn er meerdere parkeerplaatsen, speeltuin, trapveldje, zandbak en meerdere hoge bomen op het terrein aanwezig.

Figuur 1 Plangebied Hastelweg 287 te Eindhoven. Boven een foto van het woongebouw en onder met rood omkaderd de ligging van het plangebied.

Figuur 2 Links: speeltoestellen en overkapping met schuurtje. Rechts: achterzijde met speeltoestellen, parkeerplaatsen en overkapping voor fietsen en materialen.

2.2 Voorgenomen ingreep

Woningbelang heeft het voornemen om het plangebied aan te pakken door middel van een vernieuwbouwplan dan wel sloop/nieuwbouw.

Werkzaamheden

De exacte invulling van het plan is reeds niet bekend. Bij sloop / nieuwbouw dan wel uitvoerige renovatie zal de gehele planlocatie op enig moment betrokken zijn in de werkzaamheden. Denk hierbij aan verwijdering en bouwrijp maken, steigerwerk en werkplaats inrichting en allerhande bouwactiviteiten.

Planning

Er is vooralsnog geen uitvoeringsplanning bekend. Sloop nieuwbouw en uitvoerige renovatie zal in de regel minimaal 1 jaar in beslag nemen maar kan naar gelang de ingreep langer dan wel korter duren.

2.3 Afbakening effecten

Doordat reeds weinig bekend is over de voorgenomen ingreep wordt de afbakening van de effecten gedaan op basis van een worstcase scenario. Hierbij wordt vanuit gegaan dat alle gebouwen en vegetatie op het terrein verwijderd worden ten behoeven van de realisatie van de nieuwe situatie. Hierdoor zijn de volgende effecten te verwachten waarbij een onderscheid is gemaakt tussen tijdelijke effecten (gedurende de bouwfase) en permanente effecten (na realisatie).

Tijdelijke effecten: Verstoren, laten verdwijnen, doden en/of verwonden van flora en fauna.

Permanente effecten: Verlies van leefgebied van flora en fauna (nest- en verblijfplaatsen en foerageergebied).

3 WET NATUURBESCHERMING

Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb) en beschermde soorten (hoofdstuk 3 Wnb). In dit hoofdstuk wordt alleen ingegaan op de soortbescherming in § **Error! Reference source not found.** Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

3.1 Methode

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 7 maart 2019 van 08:30 tot 09:30 uur door Wouter van Overmeire, ecooloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren half bewolkt tot zonnig bij 8°C. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1: Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Vegetatie bestond uit aangeplante bomen en struiken. Beschermde soorten worden niet verwacht.	
Algemene broedvogels	<i>Bureauonderzoek</i> Enkel een waarneming van tijtjaf en groenling bekend in de omgeving vanuit de NDFF.	Algemeen beschermde broedvogels zoals tijtjaf, groenling, houtduif, ekster, kauw, pimpelmees en vink komen voor. Bescherming: Vogelrichtlijn
	<i>Veldbezoek</i> Mogelijk nest van kauw of houtduif waargenomen in de bomen op het terrein. Ekster, pimpelmees en vink ter plaatsen waargenomen.	
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Geen waarnemingen van broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Tevens geen geschikte nestlocaties in de bebouwing aanwezig.	
Grondgebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Geen waarnemingen van grondgebonden zoogdieren en/of potentiële verblijfplaatsen.	
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> Meerdere waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis en een enkele waarneming van rosse vleermuis.	Beschermde soorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger, grootoor
	<i>Veldbezoek</i>	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	In de gebouwen op het terrein zijn meerdere openingen aanwezig (openingen nabij hemelwaterafvoeren - HWA's en open stootvoegen). In de bomen waren geen holten aanwezig die als verblijfsfunctie zouden kunnen fungeren. De vegetatie is geschikt als foerageergebied.	spec. en ruige dwergvleermuis mogelijk aanwezig. Potentieel foerageergebied en/of vliegroue voor rosse vleermuis. Bescherming: Habitatrichtlijn Bijlage IV
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF. <i>Veldbezoek</i> De ligging tussen drukke wegen en het afwezig zijn van voldoende potentieel habitat zorgt voor afwezigheid van beschermde soorten.	Beschermde soorten niet aanwezig.
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF. <i>Veldbezoek</i> De ligging tussen drukke wegen en het afwezig zijn van voldoende potentieel habitat zoals foerageergebied en poelen zorgt voor afwezigheid van beschermde soorten.	Beschermde soorten niet aanwezig.
Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF. <i>Veldbezoek</i> Ontbreken van open water in het plangebied zorgt voor afwezigheid van beschermde soorten.	Beschermde soorten niet aanwezig.
Overige soorten	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF. <i>Veldbezoek</i> De ligging tussen drukke wegen en het afwezig zijn van voldoende potentieel habitat met waardplanten en andere voedselbronnen zorgt voor afwezigheid van beschermde soorten.	Beschermde soorten niet aanwezig.

3.3 Effectbeschrijving

In de onderstaande tabel is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2.

Tabel 2: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Algemene broedvogels	Opzettelijk verstoren door activiteiten. Doden van individuen en vernielen van nestlocaties door verwijderen van vegetatie.	Ja
Vleermuizen: - Gewone dwergvleermuis - Rosse vleermuis - Laatvlieger - Grootoor spec. - Ruige dwergvleermuis	Opzettelijk verstoren door activiteiten. Doden van individuen en vernielen van verblijfplaatsen door sloop van gebouwen.	Ja, enkel voor gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, grootoor spec. en ruige dwergvleermuis

3.4 Toetsing

3.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3: Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels
Habitatrichtlijnsoorten	Gebouwbewonende vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, grootoor spec. en ruige dwergvleermuis
Andere soorten zonder vrijstelling	-
Andere soorten met vrijstelling	-

3.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort/soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X		X	Verwijderen vegetatie en activiteiten in het plangebied
Verbodsbepalingen: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.					

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Gebouwbewonende vleermuis soorten waaronder gewone dwergvleermuis, laatvlieger, grootoor spec. en ruige dwergvleermuis	X	X		X	Sloop / renovatie van gebouwen
Verbodsbepalingen: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen; Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.					

Vervolgonderzoek

Om een volledige effectbeoordeling en toetsing mogelijk te maken dient er eerst soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd naar het voorkomen en gebruik van de planlocatie door vleermuizen. De uitkomst van dit onderzoek zal uitwijzen of voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing met een pakket aan mitigerende maatregelen specifiek noodzakelijk is ten aanzien van vleermuizen.

Ten aanzien van algemene broedvogels kan worden volstaan met enkele voorzorgsmaatregelen om zodoende verstoring van nesten en overtreding van de verbodsbepalingen te kunnen voorkomen. Zie de navolgende paragraaf.

3.4.3 Mitigerende maatregelen en zorgplicht

In deze paragraaf zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de verbodsbepalingen te kunnen voorkomen. Het toepassen van deze maatregelen tijdens de uitvoering van de

werkzaamheden is niet vrijblijvend. Verder zijn ook maatregelen noodzakelijk om tegemoet te komen aan de zorgplicht.

Mitigerende maatregelen

Algemene broedvogels:

Verwijdering van geschikte nestgelegenheid (bomen en struiken) buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van 1 maart tot 1 september) voorkomt overtreding van beschermde broedvogels gedurende het broedseizoen. Hierdoor worden de soorten niet opzettelijk verstoord tijdens het broeden en zijn de soorten in staat het plangebied te verlaten tijdens de werkzaamheden waardoor zij niet worden gedood. Hiermee wordt verstoring en daarmee overtreding van verbodsbepalingen voorkomen. Bevoegd gezag geeft geen ontheffingen af voor het verstoren van nesten en jonge vogels.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Verwijder de vegetatie dat voor de werkzaamheden dient te verdwijnen voorafgaande aan het broedseizoen. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren en algemene broedvogels minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens de werkzaamheden.

4 CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN

4.1 Conclusie

In het plangebied komen algemene broedvogels en zwaar beschermde gebouwbewonende vleermuissoorten zoals de gewone dwergvleermuis mogelijk voor. Door de voorgenomen werkzaamheden vinden mogelijk negatieve effecten plaats op deze beschermde soorten en worden (mogelijk) verbodsbepaling van de Wnb overtreden. Door middel van mitigerende maatregelen is het mogelijk om overtreding van de verbodsbepalingen ten aanzien van algemene broedvogels te kunnen voorkomen.

Voor het bepalen van de aan- of afwezigheid van gebouwbewonende vleermuissoorten is vervolgonderzoek noodzakelijk. Dit soortgerichte onderzoek vindt plaats tussen april en september conform het vleermuisprotocol (NGB, 2017). Indien de soort is vastgesteld is mogelijk een ontheffing Wnb noodzakelijk voor het overtreden van verbodsbepalingen. Deze ontheffingsaanvraag kan na afronding van het vervolgonderzoek ingediend worden, waarna de provincie dertien weken (met mogelijkheid tot eenmalige verlenging van zeven weken) de tijd heeft voor het verlenen van de ontheffing.

4.2 Vervolgstappen

- Nader soortgericht onderzoek gebouwbewonende vleermuissoorten (april tot en met september);
- Definitieve effectbeoordeling en toetsing naar aanleiding van het soortgericht onderzoek;
- Ontheffingsaanvraag en mitigatieplan (indien gebouw in gebruik als vaste rust en verblijfplaats van een vleermuissoort).

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Noord-Brabant heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten;

Voormalige Tabel 1-soorten	Vrijstellingen per Bevoegd gezag												Ontwerpbesluit	
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	N-Brabant	N-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Z-Holland	Min. EZ	Definitief besluit
Aardmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Vrijstelling
Bosmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Geen vrijstelling
Bunzing	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Dwergmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Dwergspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Egel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Gewone bosspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Haas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Hermelijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	
Huisspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Konijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Ondergrondse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	
Ree	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Rosse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Tweekleurige bosspitsmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	
Veldmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Vos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Wezel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	
Wolrat	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Molmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Amfibieën														
Bastaardkikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Bruine kikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Gewone pad	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Kleine watersalamander	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Meerkikker	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Voormalige Tabel 2/3-soorten							✓							
Zoogdieren														
Eekhoorn	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	
Steenmarter	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	
Wild zwijn	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	
Reptielen														
Haarworm	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	
Levendbarende hagedis	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	

Figuur 3 Actuele lijst met vrijgestelde diersoorten provincie.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3](#); [3.8 lid 1,3](#), [3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor **soorten van de Vogelrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **soorten van de Habitatrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;

3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

COLOFON

QUICKSCAN NATUURWETGEVING
WERKZAAMHEDEN HASTELWEG 287 EINDHOVEN

KLANT

Woonstichting Woningbelang

AUTEUR

Wouter van Overmeire

PROJECTNUMMER

C05062.000507.0400

ONZE REFERENTIE

083839671 A

DATUM

22 maart 2019

GECONTROLEERD DOOR

Martijn Stevens
Adviseur Ecologie & Specialist Fauna

VRIJGEGEVEN DOOR

Aukje Beerens
Specialist Ecologie

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com